

## NOWE REGULACJE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI W GMINACH

1 lipca 2011 roku Sejm uchwalił ustawę *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw*, w tym ustawy o odpadach. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2012 roku wprowadzając szereg nowych, nie praktykowanych wcześniej w Polsce uregulowań w zakresie gospodarowania odpadami.

### Jaki jest termin wprowadzenia zmian?

12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rady gmin są zobowiązane podjąć uchwały, które powinny wejść w życie nie później niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2012 r. i przewiduje stopniowe wprowadzanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, który ostatecznie wprowadzony zostanie 30 czerwca 2013 r.

### Co nowa ustawa oznacza dla gmin?

Dla gmin to nie lada wyzwanie. W nowej rzeczywistości prawnej gminy odpowiedzialne są za większość zadań związanych z odebraniem i zagospodarowaniem odpadów z terenu, którym administrują.

Kluczowym obowiązkiem jest **wyznaczenie** w drodze uchwały rady gminy / rady miasta **opłaty za wywóz odpadów, wybór przedsiębiorcy**, który te odpady odbierze (**w drodze przetargu**) oraz nadzór nad właściwym zagospodarowaniem odpadów.

Z pobranych opłat gmina pokryje koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmą koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Gminy **nie wydają już zezwoleń** na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, nowym obowiązkiem jest prowadzenie przez nie **Rejestrów Działalności Regulowanej**, o wpis do których winni ubiegać się przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych (działalność w oparciu o zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych prowadzona może być tylko do końca 2012 roku). Bez wpisów do rejestrów **przedsiębiorcy nie będą mogli** przystąpić do przetargów na odbiór odpadów, które ogłaszać będą gminy.

Do końca 2012 roku gminy muszą uporać się z opracowaniem i uchwaleniem **nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku** na terenie gminy, tak by zaczęły obowiązywać z dniem 1 stycznia 2013 r.

Do tego czasu bezwzględnie muszą być już podjęte uchwały w sprawie:

- stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, terminu, częstotliwości oraz trybu uiszczania opłaty,

- wzoru deklaracji, terminu złożenia pierwszej deklaracji przez mieszkańców,
- szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zamian za uiszczoną opłatę.

**Zniesiony został obowiązek opracowywania** przez gminy i powiaty gminnych i powiatowych **planów gospodarki odpadami**. Plany gospodarki odpadami opracowywane będą tylko na poziomie krajowym i wojewódzkim.

Wraz z uchwaleniem wojewódzkiego planu gospodarki odpadami sejmik województwa podejmuje uchwałę w sprawie jego wykonania. Uchwała ta jest aktem prawa miejscowego, co oznacza że jej zapisy są prawem powszechnie obowiązującym (czyli obligują wszystkie samorządy województwa pomorskiego).

Uchwała w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami określa:

- podział na regiony gospodarki odpadami wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład regionu;
- regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych;
- instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii.

Mnogość zmian powoduje, że niezbędnym także jest **przeprowadzenie kampanii edukacyjnej** przez gminy na temat nowego systemu gospodarowania odpadami, w tym praw i obowiązków właścicieli nieruchomości, wynikających z podjętych uchwał.

Na gminy został nałożony **obowiązek uzyskania** do 31 grudnia 2020 r. **poziomów odzysku i recyklingu** poszczególnych następujących frakcji odpadów:

- 50 % poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło,
- 70% poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W przypadku odpadów ulegających biodegradacji gminy zobowiązane są ograniczyć masę tych odpadów kierowanych na składowiska. Do 16 lipca 2013 r. składować można nie więcej niż 50%, natomiast do 16 lipca 2020 r. nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Podsumowując, w świetle zmian prawnych w zakresie gospodarki odpadami, **gminy zobligowane są m.in. do:**

- ♣ budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.
- ♣ objęcia wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- ♣ nadzoru nad gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym realizacją zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,

- ♣ wprowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- ♣ stworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy oraz wskazują miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych;
- ♣ zapewnienia osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- ♣ prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- ♣ przeprowadzania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi,
- ♣ prowadzenia Rejestru Działalności Regulowanej, skupiającego podmioty zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- ♣ udostępniania na stronie internetowej urzędu oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o podmiotach odbierających odpady komunalne, miejscach zagospodarowania odpadów, osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu, punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz o zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

## Co nowa ustawa oznacza dla przeciętnego mieszkańca?

Przede wszystkim brak konieczności samodzielnego szukania firm zajmujących się odbiorem odpadów i brak obowiązku podpisywania jednostkowych umów. Ten obowiązek spoczywa teraz na gminach.

To nie koniec udogodnień. Od przyszłego roku mieszkańcy nie będą musieli się zastanawiać gdzie i kiedy oddać zużyte meble, sprzęt AGD czy baterie i przeterminowane leki. Gminy zorganizują i wskażą mieszkańcom punkty odbioru tego typu odpadów.

W zamian za to mieszkańcy wnosić będą **obowiązkowe opłaty za gospodarowanie odpadami** komunalnymi (tzw. podatek śmieciowy), których wysokość w drodze uchwały ustali rada gminy. Podatek śmieciowy, podobnie jak podatek od nieruchomości będzie należało wpłacać na konto urzędu gminy/miasta.

Dodatkowo każdy właściciel nieruchomości będzie zobowiązany złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta **deklarację o wysokości opłaty** za gospodarowanie odpadami komunalnymi – tzn. wskazanie czy decyduje się wnosić opłatę standardową czy pomniejszoną, jeśli wdroży segregację odpadów. Nowością jest bowiem wprowadzenie zasady „ekologiczni płacą mniej”, według której segregowanie odpadów u źródła będzie

miało ekonomiczny wymiar dla kieszeni każdego mieszkańca, ponieważ takie działanie będzie obowiązkowo premiowane niższymi, korzystnymi stawkami opłat za odbiór odpadów.

Nierealizowanie obowiązków związanych z gospodarowaniem odpadów (a więc nieprzestrzeganie zapisów nowego Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie) będzie skutkować sankcjami. Wobec uchylających się od płacenia będą stosowane te same przepisy jak do egzekucji administracyjnej podatków.

Podsumowując zmiany ustawy powodują **nowe obowiązki dla mieszkańców**:

- ♣ brak konieczności samodzielnego szukania firm zajmujących się odbiorem odpadów;
- ♣ obowiązek wnoszenia „podatku śmieciowego” - opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- ♣ obowiązek złożenia deklaracji do urzędu gminy o wysokości opłaty (decyzja czy ponosimy opłatę standardową czy obniżoną – dla tych co zdecydują się segregować odpady)
- ♣ wyposażenie nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- ♣ zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie ustanowionym przez radę gminy